

для створення біологічної зброї, та витоку інформації про їх характеристики і місцезнаходження доцільно організувати на відповідних об'єктах управлінські та технічні заходи контролю за персоналом, який володіє зазначеною інформацією та уповноважений безпосередньо проводити дослідження, забезпечувати зберігання, транспортування, здійснювати інші операції з небезпечними біологічними агентами і матеріалами, а також за відвідувачами об'єктів.

У цьому контексті велике значення має регулярне проведення спеціальних перевірок персоналу для виявлення осіб, що допускають порушення правил антитерористичної безпеки та вимог біологічного захисту об'єкту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Головки А.М. Концептуальні підходи до забезпечення біологічної безпеки в галузі ветеринарної медицини // Мат. наук. конф. "Пріоритетні напрямки досліджень в розробці та застосуванні засобів захисту тварин" [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nhuv.gov.ua/portal/chem.-biol/vbll/texts/2008.../08_GANOV.M.pdf.

Семененко В.В.,

ад'юнкт кафедри кримінології та
кримінально-виконавчого права
Національної академії внутрішніх
справ

ВІКТИМОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЖЕРТВ ГРАБЕЖІВ В УКРАЇНІ

Науковий інтерес до жертви злочину не випадковий, оскільки це питання має не тільки соціальний, але й кримінологічний характер, який пов'язаний з метою виявлення найбільш вагомих особливостей, що зумовлюють здатність особи стати жертвою злочинного посягання.

На сьогоднішній день, доволі часто при вчиненні грабежів однією з головних детермінант виступає віктимна поведінка потерпілих, що поводять себе необачливо. Таким чином, до числа питань, що стосуються вивчення грабежів відноситься і віктимна поведінка жертв цих діянь. Аналіз такої поведінки потерпілих дозволяє більш глибоко розібратися в тому, чому вчиняються грабежі, які особи є «учасниками» цих злочинів, які відносини між злочинцем і жертвою.

За даними проведеного дослідження у 25 % випадків вчинення грабежів було повністю пов'язано з віктимною поведінкою потерпілого, але основна маса грабежів вчиняється відносно осіб, поведінка яких не віктимізована 61 %.

У ході дослідження встановлено, що серед потерпілих від грабежів переважну частку становлять особи жіночої статі - 66 %, пояснення цього, знаходимо у тому, що жінки у більшості випадків є фізіологічно слабші за чоловіків та не можуть самотійно «протистояти» злочинному посяганню.

Результати дослідження свідчать про те, що грабежі, як правило, вчиняються на вулиці - 46,4 %, у парках, а також у метро, на ринках, у під'їздах (зокрема у ліфтах) та на сходах житлових будинків - 35,7 %. Предметами грабежів найчастіше є сумки, гаманці, одяг на прилавках (ринках), мобільні телефони, які мають «високий» грошовий еквівалент. Залежно від часу, грабежі найчастіше вчиняються (з 16 до 22 год.) - 41 %, (з 10 до 16 год.) - 28,6 %, (з 6 до 10 год.) - 1,8 %.

Між усіма злочинами, як і видами віктимної поведінки є достатня схожість, тим більше це проглядається, коли мова йде про однорідні злочини, наприклад, грабежі і розбої. Тому можна говорити в цілому про віктимну поведінку, хоча при загальній однорідності відмінності завжди очевидні.

Як наголошується в науковій літературі, якщо варіанти віктимної поведінки різноманітні, то ще більш різноманітні люди, для яких характерна така поведінка. Звідси і необхідність відповідної класифікації; її мета – конкретизація видів віктимної поведінки, зокрема тих, проти яких вчиняються грабежі. Виділяють два типи віктимної поведінки осіб, які стають (або

можуть стати) жертвами грабежів: сталий (особистісний) і нестійкий (ситуативний).

Вважається , що жителі великих міст , наприклад , більшою мірою схильні до грабежів, ніж жителі малих міст, а тим більше селищ міського типу та сіл. Найбільше схильні до грабежів іноземці та мігранти. Але вони, чомусь, сприймають вчинені проти них злочини, в тому числі грабежі спокійніше , ніж жителі міст . Латентних грабежів більше в сільській місцевості, ніж у містах, а найбільше - серед іноземців.

Багаторазова віктимізація у потерпілих від грабежів досить рідкісна (п'ять - десять випадків із ста), але не враховувати її не можна, тим більше , що при інших злочинах вона виявляється набагато частіше. Це вже стійка (особистісна) віктимна поведінка, певна психологічна спрямованість особистості.

Первинна віктимізація, яка за певних умов (алкоголізм, наркоманія , проституція та ін.) повторюється і здатна перерости в багаторазову . Зазначені фонові явища підвищують ймовірність повторної віктимізації, і потерпілі в залежності від ситуації, вже неодноразово стають жертвами грабежів.

Підвищена віктимізація у потерпілих від грабежів пов'язана зі стилем, навіть способом життя, такі особи створюють підвищену привабливість для злочинців. Нерідко ці особи виявляються уразливими для грабіжників оскільки в силу свого характеру і способу життя легко втягуються в віктимні ситуації , нерідко в нічний час, в яких вони стають зручною жертвою.

Випадкова віктимна поведінка, що часто пов'язана з необережністю, довірливістю , недосвідченістю, це в основному пасивна форма поведінки, яка пов'язана з нестійкою віктимною поведінкою.

Злісна віктимна поведінка, що тісно пов'язана з активною, стійкою, багаторазовою, підвищеною віктимізацією, а також агресія і провокація.

Отже, підходи до класифікації жертв насильницьких злочинів проти життя та здоров'я особи є різноманітними. Таке розмаїття дозволяє виробити індивідуальні до кожного виду жертви наукові та практичні заходи для запобігання і профілактики

насильницької злочинності в цілому. Деталізоване уявлення про види жертв грабежів дає змогу більш якісно оволодіти інформацією про майбутній стан злочинності і, таким чином, зробити вірогідний кримінологічний прогноз. Крім того, така інформація полегшує здійснення прогнозування індивідуальної поведінки жертв таких злочинів, що дозволяє своєчасно зупинити їх та не допустити вчинення злочину. Вище наведене дозволяє вести боротьбу зі злочинністю одночасно подвійним шляхом: зменшення злочинців та зменшення кількості осіб, які внаслідок індивідуальних особливостей можуть стати жертвами злочинних посягань.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кримінологічна віктимологія: навчальний посібник /За заг. ред. О.М.Джужи –Київ: Атіка, 2006. – 352 с.
2. Піщенко Г., Мінченко С. Віктимологічні аспекти негативних соціальних явищ пов'язаних із злочинністю // Право України.-2006.-№5.-С.107-111
3. Ривман Д.В. Криминальная виктимология. – С.Пб.: ПИТЕР, 2002. – 304 с.

Назаренко А.М.,

здобувач кафедри кримінології та
кримінально-виконавчого права
Національної академії внутрішніх
справ

ВІКТИМОЛОГІЧНА ПРОФІЛАКТИКА КРАДІЖОК З ПРОНИКНЕННЯМ У ЖИТЛО, ІНШЕ ПРИМІЩЕННЯ ЧИ СХОВИЩЕ

Основою успішного функціонування та розвитку будь-якого суспільства є адекватне реагування на явища та процеси, що становлять для нього небезпеку. Суспільство, усвідомивши